

ਸਿਵਲ ਐਪੀਲੇਟ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ, ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਮੁਦਈ) ਅਤੇ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ, (ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ) ਜਵਾਬਦਾਰ।

1948 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 455

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V), ਆਰਡਰ 41, ਨਿਯਮ 22— ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼— ਕੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ— ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਾਮਜੀਵਨ ਮੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੰਦ ਮੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਜੈ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁੱਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਲ. ਮਧੋਕ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 3 ਮਈ 1947 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਮ. ਸਲੀਨ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਦੂਜੀ ਸ੍ਰੇਣੀ, ਜ਼ੀਰਾ, ਮਿਤੀ 11 ਮਈ 1946 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਡੈਕਲਾਰੇਟਰੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਕਿ 5,578 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਹੋਵੇਗੀ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ 5,578 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰਗੇਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਨਾਥ ਗਰੇਵਰ ਇਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੀ ਗਈ ਹੈ।

ਤੱਥ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਕ, ਇਹ ਹਨ ਕਿ 3 ਮਈ 1947 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਨੇ 1946 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 67/42 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ 5,578 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 5 ਮਈ 1947 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ 14 ਮਈ, 1947 ਨੂੰ 1872 ਦੇ ਐਕਟ I ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 5 ਮਈ, 1947 ਅਤੇ 14 ਮਈ 1947 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 29 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 29 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 12 ਜੁਲਾਈ 1947 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵ ਰਾਜ ਸਾਹਨੀ, ਬੈਰਿਸਟਰ-ਐਟ-ਲਾਅ, ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ, ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਇਆ (ਇੰਗੇਜ਼ ਕੀਤਾ) ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਨੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਿੱਤੀ। 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਸਾਹਨੀ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਬਾਰੇ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਲਰਕ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ, ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਭੇਜਿਆ। ਸ਼ਿਮਲੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਜਾ ਕੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 20 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਮਲਾ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ 27 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ 29 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1 ਅਗਸਤ 1947 ਦਰਮਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ 27 ਜੂਨ 1948, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਮਲਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ 28 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਸਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1948 ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ 27 ਜੂਨ 1948 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 28 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ 27 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 28 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 28 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਲਈ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਖਰੀਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ 28 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਉਚਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 28 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ।

ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਜੋ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ 28 ਜੂਨ 1948 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਂਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਹਾਂਗਾ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ ਨਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਕਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹੁਣ, ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਸੁਣੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਰਾਮਜੀਵਨ ਮੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੰਦ ਮੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਮਹਿਮੂਦ ਜੇ. (ਸਟਰੇਟ ਜੇ.ਕਨਕਰਿੰਗ) ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 561, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ ਵਿਚਾਰ, ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੇ ਨਿਪਟਾਏ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। “

ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 561 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ XLI ਦੇ ਨਿਯਮ 22 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੈ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਫੋਰਡੇ ਜੇ. (ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ ਸੀ. ਜੇ., ਕਨਕਰਿੰਗ) ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਮੈਂਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕ੍ਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।”

ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜੈ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ (ਕਰਾਸ ਓਬਜੈਕਸ਼ਨ) ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ
(ਅਨੁਵਾਦਕ)